EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 19. 12. 2018
COM(2018) 856 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

DRUHÁ SPRÁVA V RÁMCI MECHANIZMU POZASTAVENIA OSLOBODENIA OD VÍZOVEJ POVINNOSTI

{SWD(2018) 496 final}

I. Úvod

Bezvízový režim prináša občanom dôležité výhody a posilňuje sociálne, kultúrne a hospodárske väzby medzi EÚ a jej partnermi. Z bezvízového režimu zároveň vyplývajú povinnosti v súvislosti s udržaním pokroku, ktorý sa dosiahol v rámci dialógov o liberalizácii vízového režimu, a zabezpečením vhodne riadenej migrácie a bezpečnostného prostredia, a to aj prostredníctvom vízovej politiky, ktorá je v súlade s *acquis* Únie.

Táto **Druhá správa v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti** vyplýva z povinnosti Komisie monitorovať nepretržité plnenie požiadaviek na liberalizáciu vízového režimu tretími krajinami a aspoň raz ročne[1] podať o tom Európskemu parlamentu a Rade správu. Hodnotiace obdobie začína dátumom prijatia prvej správy v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti[2] v decembri 2017. Pokiaľ ide o geografický rozsah pôsobnosti, správa sa naďalej vzťahuje na tie krajiny, ktoré úspešne ukončili dialógy o liberalizácii vízového režimu. Táto správa sa naďalej zameriava na konkrétne oblasti[3], v ktorých sú potrebné ďalšie opatrenia s cieľom zabezpečiť udržateľnosť dosiahnutého pokroku. Preto rovnako ako v prípade prvej správy v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti, ani v tejto správe sa neuvádzajú kritériá, pri ktorých sa zaznamenáva stabilný pokrok pri vykonávaní.

Štatistická časť tejto správy zahŕňa 26 členských štátov EÚ, ktoré uplatňujú nariadenie (EÚ) 2018/1806, a štyri krajiny pridružené k schengenskému priestoru (ďalej len „priestor Schengen+“)[4]. Posúdenie konkrétnych oblastí je založené predovšetkým na informáciách poskytovaných Eurostatu[5] krajinami v rámci priestoru Schengen+, na informáciách

---

1 V súlade s článkom 8 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1806 zo 14. novembra 2018 uvádzajúceho zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 39).

2 COM(2017) 815 final.

3 Rovnako ako v minulom roku, konkrétne oblasti sa určujú v súlade s príslušnými akčnými plánmi jednotlivých krajín v oblasti liberalizácie vízového režimu. Správa sa zameriava na tieto konkrétne oblasti: Albánsko (nelegálna migrácia, presadzovanie práva, pranie špinavých peňazí), bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko (nelegálna migrácia, organizovaná trestná činnosť), Bosna a Hercegovina (nelegálna migrácia, organizovaná trestná činnosť, pranie špinavých peňazí), Čierna Hora (nelegálna migrácia, organizovaná trestná činnosť), Srbsko (nelegálna migrácia, vízová politika, organizovaná trestná činnosť, pranie špinavých peňazí), Moldavsko (nelegálna migrácia, boj proti korupcii), Gruzínsko (nelegálna migrácia, organizovaná trestná činnosť, boj proti korupcii) a Ukrajina (nelegálna migrácia, organizovaná trestná činnosť, boj proti korupcii). Komisia aj naďalej pozorne sleduje uplatňovanie kritérií týkajúcich sa bezpečnosti dokladov, ako aj boja proti diskriminácii a situácie zraniteľných skupín obyvateľstva. Pokiaľ ide o širší kontext situácie v oblasti vnútorných vecí a spravodlivosti, ktorý je relevantný aj z hľadiska plnenia záväzkov týkajúcich sa liberalizácie vízového režimu, Komisia naďalej monitoruje a podáva správy v rámci balíka EÚ pre rozširovanie týkajúceho sa krajín západného Balkánu, v ktorých sa uplatňuje bezvízový režim, a krajín Východného partnerstva v rámci vykonávania príslušných dohôd o pridružení.

4 Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Taliansko, Fínsko a Švédsko, ako aj Švajčiarsko, Nórsko, Lichtenštajnsko a Island.

5 Štatistické údaje Eurostatu sa priebežne aktualizujú, pričom orgány krajín patriacich do priestoru Schengen+ postupom času poskytujú presnejšie údaje. Vzhľadom na túto skutočnosť sa štatistické údaje za predchádzajúce roky (vrátane obdobia, na ktoré sa vzťahuje prvá správa v rámci mechanizmu

poskytovaných agentúrami EÚ (Europol, eu-LISA, Európsky podporný úrad pre azyl, Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Eurojust) a na výmene informácií medzi Komisiou, Európskou službou pre vonkajšiu činnosť a orgánmi krajín, v ktorých sa uplatňuje bezvízový režim. K tejto správe je priložený **pracovný dokument útvarov Komisie**, v ktorom sa uvádzajú podrobnejšie súvislosti o vývoji v rámci jednotlivých oblastí.

II. Posúdenie konkrétnych oblastí v súlade s kritériami na liberalizáciu vízového režimu

II.1 Západný Balkán

Albánsko

Nelegálna migrácia vrátane readmisie

Pokiaľ ide o problémy spojené s nelegálnou migráciou, medzi rokmi 2016 a 2017 sa celkový počet prípadov odopretia vstupu zvýšil o 13 % (z 30 305 na 34 310). Počet nelegálnych pobytov sa takisto zvýšil približne o 11 % (z 33 445 nelegálnych pobytov v roku 2016 na 37 325 v roku 2017). Podľa údajov Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž trendy týkajúce sa problémov spojených s nelegálnou migráciou medzi prvým polrokom 2017 a prvým polrokom 2018 naznačujú pokles počtu prípadov odopretia vstupu a nelegálnych pobytov[6]. Pokiaľ ide o žiadosti o azyl, v prvej polovici roka 2018 sa v porovnaní s prvou polovicou roka 2017 znížili o 32 % (z 12 635 na 8 525). Miera uznaných žiadostí o azyl bola v roku 2017 na úrovni 5,19 % (nárast v porovnaní s rokom 2016, kedy nárast predstavoval 2,12 %)[7]. Readmisia a návrat fungujú dobre, pričom krajina rýchlo reaguje na žiadosti o readmisiu od členských štátov v prípade vlastných štátnych príslušníkov, ako aj v prípade štátnych príslušníkov tretích krajín. Miera návratu (nad 100 %[8] v roku 2017) ukazuje, že albánski štátni príslušníci, ktorým bolo vydané rozhodnutie o odchode, boli skutočne vrátení (29 850 v roku 2017). Tento dobrý výsledok sa musí zachovať.

Albánsko prijalo opatrenia identifikované v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti na riešenie problémov nelegálnej migrácie, najmä neopodstatnených žiadostí o azyl predložených albánskymi štátnymi príslušníkmi. Albánsko dosiahlo dobré výsledky pri vykonávaní akčného plánu proti nelegálnej migrácii, ktorý sa zameriava na operačnú spoluprácu pri riadení nelegálnej migrácie, identifikáciu a ochranu maloletých osôb bez sprievodu a boj proti podvodom v oblasti dokladov. Okrem toho naďalej zintenzívňovalo aj operačnú spoluprácu s členskými štátmi, ktoré sú najviac postihnuté nelegálnou migráciou. S cieľom zvýšiť povedomie o právach a povinnostiach

---

pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti) retroaktívne aktualizovali o najnovšie informácie dostupné v čase napísania tejto správy.

6 Založené na údajoch Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž dostupných do polovice roka 2018. Štatistické údaje Eurostatu sú k dispozícii iba raz ročne (okrem údajov o azyle).

7 Teda v prípade 93,78 % predložených žiadostí o azyl vydali príslušné rozhodujúce orgány negatívne rozhodnutia. To zodpovedá 24 603 žiadostiam o azyl z 26 235 žiadostí o azyl, ktoré albánski štátni príslušníci predložili v roku 2017 v krajinách patriacich do priestoru Schengen+.

8 Počet navrátilcov v danom roku sa porovnáva s počtom príkazov k návratu v tom istom roku. Miera návratu vyššia ako 100 % naznačuje, že krajina účinne rieši nespracované žiadosti z predchádzajúcich rokov.

v rámci bezvízového režimu albánske orgány uskutočnili kampane na zvyšovanie informovanosti, ktoré boli vysielané na všetkých verejnoprávnych televíznych staniciach.

Verejný poriadok a bezpečnosť

Albánsky hovoriace organizované zločinecké skupiny sa zvyčajne podieľajú na rôznych druhoch trestnej činnosti a sú naďalej mimoriadne aktívne v širokom spektre trestných činností v EÚ. Tieto organizované zločinecké skupiny obchodujú s heroínom vo veľkých množstvách a spolupracujú s turecky a albánsky hovoriacimi organizovanými zločineckými skupinami na nelegálnych obchodných trasách. Niekoľko kľúčových lokalít v Albánsku bolo zdrojom radikalizácie a náboru, došlo však k poklesu počtu odchodov naverbovaných zahraničných teroristických bojovníkov do konfliktných zón v Sýrii a Iraku.

Albánsko podniklo ďalšie kroky na zlepšenie účinnosti svojho úsilia o presadzovanie práva v boji proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti, ako sa uvádza v opatreniach, ktoré sa majú prijať, v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti. Akčný plán v oblasti boja proti marihuane prijalo koncom mája 2018. Pracovná dohoda medzi Albánskom a Európskym monitorovacím centrom pre drogy a drogovú závislosť bola parafovaná 5. októbra 2018. Táto dohoda umožní poskytovanie rozhodujúcich odborných znalostí albánskym orgánom v boji proti drogám. Albánsko má pracovnú dohodu s agentúrou Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva a od februára 2018 sa zapája do programu EÚ Spravodlivosť. Albánsky parlament 1. novembra 2018 ratifikoval dohodu o spolupráci s Europolom, čo umožní vyslanie styčného dôstojníka Europolu začiatkom roku 2019 do Albánska. Dohoda o spolupráci medzi Eurojustom a Albánskom bola podpísaná v októbri 2018.

Zatiaľ čo nový zákon o predchádzaní praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu prijatý v roku 2017 posilnil celkový legislatívny rámec, po prijatí správy výboru MONEYVAL sa Albánsko stalo predmetom sprísneného sledovania.[9] Vláda v septembri 2018 prijala akčný plán na riešenie odporúčaní výboru MONEYVAL.

Celkovo sa naďalej plnia kritériá na liberalizáciu vízového režimu. Napriek tomu, že sa dosiahol dobrý pokrok pri vykonávaní opatrení na riešenie problémov spojených s nelegálnou migráciou, treba vynaložiť ďalšie úsilie s cieľom zabezpečiť zlepšenie a udržateľnosť výsledkov. Treba venovať pozornosť týmto oblastiam:

- ďalej posilniť hraničné kontroly pri plnom dodržiavaní základných práv,
- pokračovať v organizovaní informačných kampaní o právach a povinnostiach spojených s bezvízovým stykom,
- ďalej zlepšovať účinnosť trestného stíhania a presadzovania práva v oblasti boja proti organizovanej trestnej činnosti,
- urýchlene vykonať odporúčania výboru MONEYVAL v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí/boja proti financovaniu terorizmu.

[9] https://rm.coe.int/moneyval-56th-plenary-report-august-2018-eng-fin/16808d593a.

Bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko

Nelegálna migrácia vrátane readmisie

Pokiaľ ide o problémy spojené s nelegálnou migráciou, medzi rokmi 2016 a 2017 sa celkový počet prípadov odopretia vstupu zvýšil o 28 % (z 2 495 odopretí v roku 2016 na 3 200 odopretí v roku 2017). Počet nelegálnych pobytov sa takisto zvýšil o 43 % v roku 2017 (6 555) v porovnaní s rokom 2016 (4 595). Pokiaľ ide o trendy medzi prvým polrokom 2017 a prvým polrokom 2018, došlo podľa údajov Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž k nárastu počtu prípadov odopretia vstupu a v prípade počtu nelegálnych pobytov nedošlo k žiadnemu zvýšeniu. Pokiaľ ide o žiadosti o azyl, v prvej polovici roka 2018 bolo podaných 2 360 žiadostí o azyl, čo predstavuje pokles o 39 % v porovnaní s prvou polovicou roka 2017, keď bolo podaných celkovo 3 860 žiadostí o azyl. Miera uznaných žiadostí o azyl je naďalej nízka (0,81 % v roku 2016 a 1,45 % v roku 2017). Readmisia a návrat fungujú dobre a mali by sa v budúcnosti zachovať. Miera návratu (dosahujúca 130 % v roku 2017) ukazuje, že štátni príslušníci bývalej Juhoslovanskej republiky Macedónsko, ktorým bolo vydané rozhodnutie o odchode, boli skutočne vrátení (5 580 v roku 2017).

Bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko naďalej prijímala opatrenia identifikované v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti, najmä pokiaľ ide o problémy spojené s nelegálnou migráciou. Posilnili sa hraničné kontroly a sprísnili sa kontroly dokladov. Ministerstvo vnútra organizovalo školenia pre hraničnú políciu v oblasti dodržiavania ľudských práv. Vykonávanie akčných plánov na zlepšenie pomoci zraniteľným skupinám obyvateľstva sa posilnilo, treba však vyvinúť ďalšie úsilie na zachovanie zavedených opatrení.

Verejný poriadok a bezpečnosť

Pokiaľ ide o organizovanú trestnú činnosť, organizované zločinecké skupiny z bývalej Juhoslovanskej republiky Macedónsko aktívne pôsobia v oblasti obchodovania s drogami a ich distribúcie. Niektoré z nich sú skupiny podieľajúce sa na rôznych druhoch trestnej činnosti, ktoré sú zapojené do iných foriem nelegálneho obchodovania (tovar, cigarety). Z bývalej Juhoslovanskej republiky Macedónsko je naďalej zdrojom archeologických, náboženských a kultúrnych predmetov pašovaných do EÚ. Siete prevádzania migrantov pôsobia v pohraničných oblastiach, najmä s Gréckom a so Srbskom, a to aj napriek niekoľkým zatknutiam počas roka.

Ministerstvo vnútra uskutočnilo operácie na boj proti obchodovaniu s drogami a pokračovalo v boji proti organizovanej trestnej činnosti. Na predchádzanie obchodovaniu s ľuďmi a na podporu včasnej identifikácie potenciálnych obetí bola zriadená národná pracovná skupina a mobilné tímy. Bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko a Čierna Hora podpísali dohodu o spolupráci v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi. Bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko vyvinula vlastný systém posúdenia hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti, ako aj regionálny systém v spolupráci so Srbskom a s Čiernou Horou. Zlepšila sa spolupráca v oblasti presadzovania práva s partnermi zo západného Balkánu, s Talianskom a so Slovinskom rovnako ako operačná spolupráca s Europolom. Bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko vymenovala styčného prokurátora, ktorý bol od novembra 2018 vyslaný do Eurojustu.

Celkovo sa naďalej plnia kritériá na liberalizáciu vízového režimu. Očakáva sa ďalšie zlepšenie vykonávania. Treba venovať pozornosť týmto oblastiam:

- ďalej posilniť hraničné kontroly pri plnom dodržiavaní základných práv,
- pokračovať v organizovaní informačných kampaní o právach a povinnostiach spojených s bezvízovým stykom,
- zvýšiť účinnosť presadzovania práva v boji proti organizovaným zločineckým sieťam, ktoré sa podieľajú najmä na obchodovaní s drogami a dosiahnuť vierohodné výsledky,
- zintenzívniť vyšetrovanie a trestné stíhanie organizovaných zločineckých skupín vrátane tých, ktoré sa zaoberajú prevádzačstvom.

Bosna a Hercegovina

Nelegálna migrácia vrátane readmisie

Pokiaľ ide o problémy spojené s **nelegálnou migráciou**, medzi rokmi 2016 a 2017 nedošlo k žiadnemu zvýšeniu počtu prípadov odopretia vstupu (z 5 150 na 5 145), zatiaľ čo počet nelegálnych pobytov sa mierne zvýšil približne o 13 % (z 3 645 na 4 135). Pokiaľ ide o trendy medzi prvým polrokom 2017 a prvým polrokom 2018, podľa údajov Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž došlo k nárastu v počte prípadov odopretia vstupu a v prípade počtu nelegálnych pobytov nedošlo k žiadnemu zvýšeniu. V prvej polovici roka 2018 štátni príslušníci Bosny a Hercegoviny podali 1 080 žiadostí o azyl, čo predstavuje pokles o 27 % v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2017, keď bolo podaných celkovo 1 485 žiadostí o azyl. Miera uznaných žiadostí o azyl bola v roku 2016 na úrovni 3,10 % a v roku 2017 sa zvýšila na 5,66 %. Rozhodnutie Bosny a Hercegoviny o udelení bezvízového styku čínskym štátnym príslušníkom (rozhodnutie účinné od mája 2018) sa musí dôkladne monitorovať. Pokiaľ ide o readmisiu a návrat, spolupráca funguje dobre. Miera návratu je naďalej dobrá, no mala by sa ďalej zlepšovať v prípade všetkých členských štátov (v roku 2017 dosahovala 72 %, teda 2 680 bosnianskych štátnych príslušníkov bolo skutočne vrátených).

Bosna a Hercegovina prijala opatrenia identifikované v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti. Vykonávala sa stratégia a akčný plán v oblasti migrácie a azylu (2016 – 2020). Uskutočnili sa informačné kampane o právach a povinnostiach v rámci bezvízového styku. Rada ministrov 15. mája 2018 prijala akčný plán pre núdzové opatrenia. Vykonávanie akčného plánu bolo ovplyvnené nedostatkom koordinácie medzi zodpovednými úrovňami riadenia. Tento problém ovplyvnil najmä hraničnú políciu, ktorá má v súčasnosti nedostatok zamestnancov.

Verejný poriadok a bezpečnosť

Pokiaľ ide o organizovanú trestnú činnosť, organizované zločinecké skupiny z Bosny a Hercegoviny patria medzi najčastejšie uvádzané v prípade organizovanej majetkovej trestnej činnosti v EÚ, ako aj v prípade obchodovania s ľuďmi a obchodovania s nelegálnymi drogami. Bosna a Hercegovina je okrem toho cieľovou krajinou pre vozidlá ukradnuté v členských štátoch. V Bosne a Hercegovine zostávajú významné zásoby zbraní, čo predstavuje riziko v rámci obchodovania so strelnými zbraňami. Bosna a Hercegovina prijala novú stratégiu boja proti organizovanej trestnej činnosti a vykonáva akčný plán v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

Štátne orgány pokračovali vo zvyšovaní kapacity v oblasti presadzovania práva, pokiaľ ide o riešenie organizovanej trestnej činnosti a vyšetrovania. Na zaručenie účinnejších súdnych následných opatrení sú však potrebné zlepšenia. Prebieha vykonávanie akčného plánu 2016 – 2019 v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi. V máji 2017 bola podpísaná dohoda o vyslaní styčného dôstojníka do Europolu. Bosna a Hercegovina do dnešného dňa neurčila národné kontaktné miesto uvedené v dohode o operačnej spolupráci s Europolom. Bosna a Hercegovina nemôže vyslať svojho styčného dôstojníka do Europolu, kým neurčí národné kontaktné miesto.

Celkovo sa naďalej plnia kritériá na liberalizáciu vízového režimu. Očakáva sa ďalšie zlepšenie vykonávania, najmä v oblasti nelegálnej migrácie. Treba venovať pozornosť týmto oblastiam:

- zvýšiť účinné a trvalo udržateľné prideľovanie dostatočných zdrojov na spravovanie hraníc a ďalej posilniť hraničné kontroly, a to aj v súvislosti s opatreniami na identifikáciu a registráciu, pri plnom dodržiavaní základných práv,
- pokračovať v organizovaní informačných kampaní o právach a povinnostiach spojených s bezvízovým stykom,
- určiť národné kontaktné miesto, ako sa vyžaduje v dohode o spolupráci uzavretej s Europolom,
- medzi orgánmi presadzovania práva vynaložiť ďalšie úsilie na účinné predchádzanie a boj proti organizovanej trestnej činnosti a praniu špinavých peňazí, a to koordinovaným spôsobom.

Čierna Hora

Nelegálna migrácia vrátane readmisie

Pokiaľ ide o problémy spojené s **nelegálnou migráciou**, medzi rokmi 2016 a 2017 sa počet prípadov odopretia vstupu zvýšil približne o 63 % (z 335 na 545), zatiaľ čo počet nelegálnych pobytov sa takisto zvýšil o 42 % v roku 2017 (810 v roku 2017 v porovnaní s 570 v roku 2016). V absolútnych číslach sú však počty naďalej nízke. Podľa údajov Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž trendy medzi prvým polrokom 2017 a prvým polrokom 2018 naznačujú mierny nárast v počte prípadov odopretia vstupu a nelegálnych pobytov. V prvej polovici roka 2018 štátni príslušníci Čiernej Hory podali 330 žiadostí o azyl, čo predstavuje pokles o 38 % v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2017, keď bolo podaných celkovo 530 žiadostí o azyl. Celkovo bolo za celý rok 2017 podaných spolu 970 žiadostí o azyl v porovnaní s 1 830 žiadosťami v roku 2016 (pokles o 47 %). Miera uznaných žiadostí o azyl je nízka (0,96 % v roku 2016 a 2,10 % v roku 2017). Readmisia a návrat fungujú dobre, pričom krajina rýchlo reaguje na žiadosti o readmisiu od členských štátov v prípade vlastných štátnych príslušníkov, ako aj v prípade štátnych príslušníkov tretích krajín. Miera návratu (nad 100 % v roku 2017) ukazuje, že štátni príslušníci Čiernej Hory, ktorým bolo vydané rozhodnutie o odchode z EÚ, boli skutočne vrátení (820 v roku 2017) a v tomto trende treba pokračovať.

Čierna Hora prijala opatrenia identifikované v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti. Hoci v roku 2018 neorganizovala mediálnu kampaň o právach a povinnostiach v rámci bezvízového styku, táto kampaň sa plánuje na rok 2019. Vláda v marci 2018 prijala nový akčný plán v rámci stratégie reintegrácie osôb vrátených na základe readmisnej dohody s cieľom zlepšiť opätovné začlenenie štátnych príslušníkov prijatých v rámci readmisie. Právny rámec o legálnej a nelegálnej migrácii bol zosúladený

s rámcom EÚ, pričom vo februári 2018 bol prijatý nový zákon o cudzincoch. Zákon o medzinárodnej a dočasnej ochrane cudzincov nadobudol účinnosť 1. januára 2018.

Čierna Hora 22. novembra 2018 prijala schému občianstva pre investorov. Schému občianstva pre investorov treba dôsledne monitorovať, pretože môže predstavovať migračné a bezpečnostné riziká. Preto by sa mali vykonávať hĺbkové zisťovania a bezpečnostné kontroly.

Verejný poriadok a bezpečnosť

Pokiaľ ide o **organizovanú trestnú činnosť**, zdrojom znepokojenia naďalej ostáva pašovanie drog cez Čiernu Horu do EÚ. Organizované zločinecké skupiny pôsobia v oblasti obchodovania s marihuanou a kokaínom (s priamymi väzbami na zločinecké skupiny v Južnej Amerike). Napriek úspechu viacerých iniciatív uskutočnených čiernohorskými orgánmi s cieľom znížiť výskyt strelných zbraní, sú tieto zbrane ešte stále široko dostupné. Čierna Hora je dôležitou tranzitnou krajinou a potenciálnym zdrojom falošných a pašovaných cigariet.

Čierna Hora má dobre fungujúcu spoluprácu s Europolom a Interpolom. Policajná spolupráca s členskými štátmi EÚ sa neustále posilňuje, ako to dokazujú nedávne spoločné policajné operácie. Spolupráca s Eurojustom je rovnako bezproblémová a v roku 2018 sa Čierna Hora podieľala na 16 registrovaných prípadoch Eurojustu. Od roku 2017 prebieha niekoľko vyšetrovaní týkajúcich sa prípadov trestnej činnosti na najvyššej úrovni, v ktorých je pranie špinavých peňazí stíhané ako samostatný trestný čin. Čierna Hora v júli 2018 prijala zmeny zákona o praní špinavých peňazí a financovaní terorizmu, ako aj zákon o medzinárodných reštriktívnych opatreniach. S cieľom posilniť boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevádzačstvu migrantov sa v rámci policajných útvarov zriadilo špecializované oddelenie. Čierna Hora a bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko 20. júla 2018 podpísali dohodu o spolupráci v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi. Počet vyšetrovaných a stíhaných prípadov obchodovania s ľuďmi je naďalej nízky.

Celkovo sa naďalej plnia kritériá na liberalizáciu vízového režimu. Očakáva sa ďalšie zlepšenie vykonávania. Treba venovať pozornosť týmto oblastiam:

- pokračovať v organizovaní informačných kampaní o právach a povinnostiach spojených s bezvízovým stykom,
- konsolidovať dosiahnuté výsledky v oblasti boja proti organizovanej trestnej činnosti vrátane obchodovania s ľuďmi, obchodovania s drogami, prania špinavých peňazí a veľkej korupcie.

<u>Srbsko</u>

Nelegálna migrácia vrátane readmisie

Pokiaľ ide o problémy spojené s **nelegálnou migráciou**, medzi rokmi 2016 a 2017 nedošlo k žiadnemu zvýšeniu počtu prípadov odopretia vstupu (z 8 070 na 7 910), zatiaľ čo počet srbských štátnych príslušníkov, ktorí sa neoprávnene zdržiavali na území členského štátu, sa zvýšil o 31 % medzi rokmi 2016 a 2017 (z 11 180 na 14 665 v roku 2017). Podľa údajov Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž trendy medzi prvým polrokom 2017 a prvým polrokom 2018 naznačujú nárast v počte prípadov odopretia vstupu a nelegálnych pobytov. V prvej polovici roka 2018 srbskí štátni príslušníci podali 3 460 žiadostí o azyl, čo

predstavuje viac ako 20 % pokles v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2017, keď bolo podaných 4 375 žiadostí o azyl. Celkový počet podaných žiadostí o azyl v roku 2017 je 8 325, čo predstavuje pokles o 38 % v porovnaní s rokom 2016, keď bolo podaných 13 515 žiadostí. Miera uznaných žiadostí o azyl je naďalej nízka (1,57 % v roku 2016 a 3,23 % v roku 2017). Miera návratu (nad 100 % v roku 2017) ukazuje, že srbskí štátni príslušníci, ktorým bolo vydané rozhodnutie o odchode z EÚ, boli skutočne vrátení (7 920 v roku 2017). Spolupráca Srbska pri readmisii a návrate vlastných štátnych príslušníkov funguje dobre a mala by pokračovať. Avšak pretrvávajúce nedostatočné vykonávanie ustanovenia o štátnych príslušníkoch tretích krajín v rámci readmisnej dohody medzi EÚ a Srbskom je naďalej znepokojujúce, najmä v prípade Rumunska a Bulharska.

Srbsko prijalo opatrenia identifikované v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti. Regionálny styčný dôstojník Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž je od septembra 2017 vyslaný do Belehradu.

Komisia v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti prijatej v decembri 2017 vyjadrila svoje obavy v súvislosti s bezvízovým režimom, ktorý Srbsko udelilo iránskym štátnym príslušníkom. Vzhľadom na značný počet iránskych štátnych príslušníkov zneužívajúcich bezvízový styk so Srbskom s úmyslom presunúť sa do EÚ malo toto rozhodnutie nepriaznivý vplyv na bezpečné a chránené riadenie migrácie. Dostupné štatistiky ukazujú, že od 2. septembra 2017 do 16. októbra 2018 bolo pri vstupe zaznamenaných 46 493 iránskych štátnych príslušníkov a pri výstupe ich bolo zaznamenaných 33 568. V tejto súvislosti Komisia s uspokojením berie na vedomie oznámenie Srbska o ukončení bezvízového štatútu pre iránskych štátnych príslušníkov, účinné od 17. októbra 2018. Bezvízový štatút, ktorý Srbsko udelilo iným krajinám, ktoré sú na zozname EÚ obsahujúcom krajiny s vízovou povinnosťou, je naďalej zdrojom obáv z dôvodu možných migračných a bezpečnostných rizík a treba ho dôkladne monitorovať. Takéto riziko bolo nedávno zaznamenané v súvislosti so štátnymi príslušníkmi z Indie, so známkami zneužívania srbského bezvízového režimu podobne ako v prípade iránskych štátnych príslušníkov. Okrem toho by sa postup udeľovania víz mal zosúladiť aj s normami vízovej politiky EÚ, najmä pokiaľ ide o kontroly žiadateľov o víza, a to z dôvodu migračných a bezpečnostných rizík.

Verejný poriadok a bezpečnosť

Pokiaľ ide o organizovanú trestnú činnosť, patria srbskí štátni príslušníci naďalej medzi najčastejšie uvádzané národnosti v súvislosti s organizovanou majetkovou trestnou činnosťou v EÚ, najmä v Belgicku, vo Francúzsku, v Nemecku a Taliansku. Z oblasti západného Balkánu patria srbskí štátni príslušníci aj naďalej medzi najčastejšie identifikovanými obeťami obchodovania s ľuďmi. Organizované zločinecké skupiny zložené z iránskych štátnych príslušníkov sa podieľajú na obchodovaní s heroínom na tejto trase, ako aj na juhokaukazskej trase. V Srbsku zostávajú významné zásoby zbraní, čo predstavuje riziko v rámci nelegálneho obchodovania so strelnými zbraňami.

V záujme zintenzívnenia boja proti organizovanej trestnej činnosti v marci 2018 nadobudol účinnosť zákon o organizácii a právomoci štátnych orgánov pri potláčaní organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a korupcie. V záujme posilnenia vlastných administratívnych kapacít vytvorilo Srbsko v júni 2018 nový koordinačný orgán na predchádzanie praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Pracovná dohoda medzi ministerstvom vnútra

a Európskou policajnou akadémiou bola ratifikovaná v marci 2018 a nadobudla platnosť v apríli 2018. Prebiehajú prípravné práce na vyslanie styčného dôstojníka Europolu do Srbska.

Celkovo sa naďalej plnia kritériá na liberalizáciu vízového režimu. Očakáva sa ďalšie zlepšenie vykonávania, najmä pokiaľ ide o riešenie potreby znížiť nelegálnu migráciu. Treba venovať pozornosť týmto oblastiam:

- väčšie zosúladenie s vízovou politikou EÚ, čo je základnou podmienkou pre nepretržité plnenie kritéria v oblasti riadenia migrácie,
- ďalej posilniť hraničné kontroly pri plnom dodržiavaní základných práv,
- zintenzívniť účinné vykonávanie readmisnej dohody medzi EÚ a Srbskom v záujme readmisie štátnych príslušníkov tretích krajín,
- pokračovať v organizovaní informačných kampaní o právach a povinnostiach spojených s bezvízovým stykom,
- čo najskôr ratifikovať dohodu o spolupráci s Europolom, aby sa umožnilo včasné vyslanie styčného dôstojníka,
- pokračovať v posilňovaní vyšetrovaní založených na spravodajských informáciách s cieľom dosiahnuť trvalo udržateľné výsledky, pokiaľ ide o konečné odsúdenia a rozloženie organizovanej trestnej činnosti.

II.2 Východné partnerstvo

Moldavsko

Nelegálna migrácia vrátane readmisie

Pokiaľ ide o problémy spojené s **nelegálnou migráciou**, medzi rokmi 2016 a 2017 sa počet prípadov odopretia vstupu zvýšil o 56 % (z 4 660 na 7 270). Počet nelegálnych pobytov sa mierne zvýšil zo 7 660 v roku 2016 na 8 785 v roku 2017 (nárast o 15 %). Podľa údajov Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž trendy medzi prvým polrokom 2017 a prvým polrokom 2018 naznačujú nárast v počte prípadov odopretia vstupu a výrazný nárast v počte nelegálnych pobytov. Pokiaľ ide o žiadosti o azyl, po významnom znížení o viac ako 50 % medzi rokmi 2016 a 2017 (z 3 675 na 1 610), bolo v prvej polovici roka 2018 zaregistrovaných celkovo 1 665 žiadostí, čo je o 128 % viac ako v tom istom období v roku 2017 (730 žiadostí). Miera uznaných žiadostí o azyl je nízka (1,48 % v roku 2016 a 1,35 % v roku 2017). Miera návratu (približne 83 % v roku 2017) sa v porovnaní s rokom 2016 výrazne zvýšila (približne 48 %), pričom v roku 2017 sa skutočne vrátilo 3 835 moldavských štátnych príslušníkov. Spolupráca pri readmisii a návrate s Moldavskom funguje dobre a mala by pokračovať.

Moldavsko vykonáva akčný plán na roky 2016 – 2020 v rámci Národnej stratégie pre migráciu a azyl na roky 2011 – 2020. Moldavsko zintenzívnilo snahy o vypracovanie cielených informačných kampaní na objasnenie práv a povinností týkajúcich sa bezvízového styku. Informačné kampane boli osobitne zamerané na zraniteľné kategórie, ako aj na riziko prekročenia povolenej dĺžky pobytu v priestore Schengen+ a s ním súvisiace sankcie. Moldavsko spustilo v novembri 2018 schému občianstva pre investorov, ktorú treba dôsledne monitorovať, pretože môže predstavovať migračné a bezpečnostné riziká. Preto by sa mali vykonávať hĺbkové zisťovania a bezpečnostné kontroly.

Verejný poriadok a bezpečnosť

Moldavské organizované zločinecké skupiny aj naďalej predstavujú závažnú bezpečnostnú hrozbu, a to najmä v Rakúsku, vo Francúzsku, v Nemecku, Lotyšsku a Poľsku. Ich hlavné oblasti pôsobenia zahŕňajú majetkovú trestnú činnosť, nezákonný obchod s tabakovými výrobkami, obchodovanie s drogami (heroín), podvody v oblasti spotrebnej dane, podvody s platobnými kartami a pranie špinavých peňazí. Najmä rusky hovoriace organizované zločinecké skupiny využívajú Moldavsko ako tranzitnú krajinu na pranie špinavých peňazí a ich presun do EÚ. Hlavnými rizikovými faktormi súvisiacimi s terorizmom sú využívanie moldavského územia ako zóny tranzitu do konfliktných zón na Blízkom východe, radikalizácia a žoldnierske činnosti na východnej Ukrajine. Narastá počet služieb súvisiacich s počítačovou kriminalitou z Moldavska a útokov na bankomaty, ako sú útoky pomocou čiernych skriniek.

Moldavsko prijalo niektoré opatrenia identifikované v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti vrátane prijatia nových právnych predpisov v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí, zriadenia operačných protikorupčných inštitúcií, rozšírenia rozsahu pôsobnosti agentúry na vymáhanie majetku nadobudnutého z trestnej činnosti a vykonávania informačných kampaní týkajúcich sa bezvízového styku. Pri zabezpečovaní plnenia protikorupčných kritérií však stále existujú významné nedostatky. Prijatie balíka zákonov o fiškálnej reforme v júli 2018 vyvolalo obavy v súvislosti s politickou vôľou bojovať proti korupcii. Právne iniciatívy v tomto balíku zahŕňajú kapitálovú a fiškálnu amnestiu, ktorá bola predtým stiahnutá z legislatívneho programu, a to po kritike okrem iného aj zo strany EÚ. Zahŕňa aj takzvaný obchodný balík, v ktorom sa opätovne zavádza „dekriminalizácia“ niekoľkých hospodárskych trestných činov.

Celkovo sa naďalej plnia kritériá na liberalizáciu vízového režimu. Komisia v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti poznamenala, že plnenie kritérií v oblasti boja proti korupcii a proti praniu špinavých peňazí by mohlo byť ohrozené, ak sa neprijmú okamžité opatrenia na zabezpečenie nepretržitého a trvalo udržateľného vykonávania. Niektoré z odporúčaných opatrení sa však neuskutočnili. Treba prijať okamžité opatrenia na riešenie problémov spojených s nelegálnou migráciou, a to aj pokiaľ ide o neopodstatnené žiadosti o azyl podané moldavskými štátnymi príslušníkmi. Moldavsko musí okrem toho urýchlene prijať okamžité opatrenia na zabezpečenie plnenia protikorupčných kritérií. Treba venovať pozornosť týmto oblastiam:

- posilniť hraničné kontroly pri plnom dodržiavaní základných práv,
- pokračovať v organizovaní informačných kampaní o právach a povinnostiach spojených s bezvízovým stykom,
- posilniť operačnú spoluprácu s cieľom dosiahnuť rýchle zníženie počtu neopodstatnených žiadostí o azyl podaných moldavskými štátnymi príslušníkmi v priestore Schengen+,
- zosúladiť zákony o fiškálnych reformách s normami EÚ,
- posilniť národný úrad pre integritu vymenovaním potrebného počtu inšpektorov v oblasti integrity. Zabezpečiť účinné vykonávanie systému majetkových priznaní v súvislosti so všetkými subjektmi na vysokej úrovni,
- zintenzívniť úsilie s cieľom dosiahnuť výsledky v boji proti veľkej korupcii, vykonávať stratégiu na vymáhanie majetku a zabezpečiť dôsledné a nestranné stíhanie bankových podvodov, spätné získanie spreneverených finančných prostriedkov a bezodkladne postaviť pred súd všetkých zodpovedných.

Gruzínsko

Integrované riadenie hraníc, riadenie migrácie a azyl

Pokiaľ ide o problémy spojené s nelegálnou migráciou, medzi rokmi 2016 a 2017 sa počet prípadov odopretia vstupu zvýšil približne o 200 % (z 810 na 2 655), zatiaľ čo počet nelegálnych pobytov sa mierne zvýšil v rozmedzí rokov 2016 (5 240) a 2017 (5 860). Podľa údajov Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž trendy medzi prvým polrokom 2017 a prvým polrokom 2018 naznačujú značný nárast v počte prípadov odopretia vstupu a nárast v počte nelegálnych pobytov. V prvej polovici roka 2018 sa počet žiadostí o azyl zdvojnásobil v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2017, pričom v prvej polovici roka 2018 bolo podaných 9 680 žiadostí o azyl v porovnaní so 4 770 žiadosťami v rovnakom období v roku 2017. Tento nárast sa najviac týka Nemecka a Francúzska. Miera uznaných žiadostí o azyl bola 14,09 % v roku 2016 a 5,48 % v roku 2017, čo poukazuje na značný pokles. Spolupráca Gruzínska pri readmisii a návrate funguje dobre a mala by pokračovať. Miera návratu (približne 63 % v roku 2017) sa v porovnaní s rokom 2016 zvýšila (približne 56 %), pričom v roku 2017 sa skutočne vrátilo 4 560 gruzínskych štátnych príslušníkov.

Gruzínsko prijalo opatrenia identifikované v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti a pokračovalo v riešení problému s neopodstatnenými žiadosťami o azyl a v prehlbovaní operačnej spolupráce s členskými štátmi najviac postihnutými nelegálnou migráciou.
Gruzínsko v apríli 2018 zaviedlo dôležité legislatívne zmeny zamerané na riešenie zvýšeného počtu žiadostí o azyl a na predchádzanie nelegálnej migrácii vrátane zmeny zákona o občianskoprávnych úkonoch (ktorým sa obmedzovali podmienky zmeny priezviska). Gruzínsko dosiahlo pokrok pri vykonávaní migračnej stratégie a jej akčného plánu na roky 2016 – 2020. V októbri 2018 bola spustená tretia vlna intenzívnej informačnej kampane financovanej EÚ zameranej na práva a povinnosti v rámci bezvízového režimu s osobitným dôrazom na predchádzanie zneužívaniu konaní EÚ o azyle. Gruzínske orgány zverejnili dvojjazyčnú príručku o legálnej migrácii a vytvorili mobilnú aplikáciu Schengen/EÚ, aby si gruzínski štátni príslušníci mohli vypočítať obdobie strávené v priestore Schengen+ a zostávajúce dni s cieľom predchádzať prekročeniu povolenej dĺžky pobytu.

Verejný poriadok a bezpečnosť

Organizované zločinecké skupiny z Gruzínska sa naďalej uvádzajú ako jedna z najčastejšie zastúpených štátnych príslušností tretích krajín podieľajúcich sa na závažnej a organizovanej trestnej činnosti v EÚ, najmä vo Francúzsku, v Grécku, Nemecku, Taliansku, Španielsku a vo Švédsku. Majetková trestná činnosť je stále hlavnou trestnou činnosťou, do ktorej sa zapájajú gruzínske organizované zločinecké skupiny, pričom naďalej pôsobia v oblasti legalizácie príjmov z trestnej činnosti. Obchodovanie s drogami naďalej ostáva problémom, ktorý treba monitorovať. V posledných rokoch gruzínske orgány úspešne rozložili organizované zločinecké skupiny pôsobiace v Gruzínsku.

Gruzínsko prijalo opatrenia identifikované v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti a zintenzívnilo spoluprácu na medzinárodnej úrovni s cieľom predchádzať organizovanej trestnej činnosti a bojovať proti nej. Nová národná stratégia na boj proti organizovanej trestnej činnosti na roky 2017 – 2020 a akčný plán na roky 2017 – 2018 sa musia vykonávať včasným a účinným spôsobom. Na

základe odporúčaní z minulého roka policajné reformy v oblasti policajnej práce založenej na spravodajských informáciách a spolupráci s obyvateľstvom pokročili, ako aj vytvorenie jednotného systému analýzy trestnej činnosti. Do kľúčových členských štátov sú vysielaní policajní pridelenci a uzatvárajú sa nové dohody o presadzovaní práva. V záujme ďalšieho znižovania vplyvu gruzínskych organizovaných zločineckých skupín v EÚ treba ďalej prehlbovať policajnú spoluprácu s najviac postihnutými členskými štátmi. V marci 2018 s Europolom podpísalo memorandum o porozumení v oblasti bezpečnej komunikačnej linky a dohodu o spolupráci a v septembri 2018 bol do Europolu vyslaný styčný dôstojník. Ukončili sa rokovania o dohode o spolupráci s Eurojustom.

Gruzínsko celkovo dosahuje dobré výsledky pri vykonávaní protikorupčných reforiem, hoci veľká korupcia a ďalšie zapojenie občianskej spoločnosti sú naďalej oblasťami, v ktorých existuje priestor na zlepšenie. Mechanizmus overovania majetkových priznaní, ktorý bol zavedený v januári 2017, sa účinne vykonáva a EÚ ho bude ďalej podporovať. Hoci Gruzínsko v júli 2018 určilo v rámci Generálnej prokuratúry Útvar európskej integrácie a spolupráce s medzinárodnými organizáciami za svoj národný úrad na vymáhanie majetku, mal by sa zriadiť nezávislý úrad na vymáhanie majetku.

Celkovo sa naďalej plnia kritériá na liberalizáciu vízového režimu. Hoci boli prijaté konkrétne opatrenia na riešenie problémov spojených s nelegálnou migráciou, sú potrebné ďalšie okamžité opatrenia na riešenie týchto výziev vrátane rastúceho počtu neopodstatnených žiadostí o azyl. Treba venovať pozornosť týmto oblastiam:

- posilniť operačnú spoluprácu s dotknutými krajinami s cieľom dosiahnuť rýchle zníženie počtu neopodstatnených žiadostí o azyl predložených gruzínskymi štátnymi príslušníkmi v priestore Schengen+,
- posilniť hraničné kontroly pri plnom dodržiavaní základných práv,
- pokračovať v organizovaní informačných kampaní o právach a povinnostiach spojených s bezvízovým stykom,
- pokračovať v posilňovaní spolupráce v oblasti cezhraničného presadzovania práva s cieľom bojovať proti gruzínskym organizovaným zločineckým skupinám,
- dokončiť reformu policajnej práce založenej na spravodajských informáciách a prioritne vytvoriť jednotný systém analýzy trestnej činnosti,
- pokračovať v posilňovaní rámca boja proti korupcii, a to aj zriadením nezávislého úradu na vymáhanie majetku.

Ukrajina

Integrované riadenie hraníc, riadenie migrácie a azyl

Pokiaľ ide o problémy spojené s nelegálnou migráciou, medzi rokmi 2016 a 2017 sa počet prípadov odopretia vstupu zvýšil o 47 % (z 22 495 na 33 105 prípadov odopretia). Počet Ukrajincov, ktorí sa neoprávnene zdržiavali na území členského štátu sa mierne zvýšil (o 13 %) v roku 2017 (33 485) v porovnaní s rokom 2016 (29 570). Podľa údajov Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž trendy medzi prvým polrokom 2017 a prvým polrokom 2018 naznačujú značný nárast v počte prípadov odopretia vstupu, pričom v prípade počtu nelegálnych pobytov nedošlo k žiadnemu zvýšeniu. V prvej polovici roka 2018 sa počet žiadostí o azyl znížil o 9 %, pričom Ukrajinci predložili 4 710 žiadostí, v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2017, keď bolo podaných 5 280 žiadostí. Celkový počet

podaných žiadostí o azyl počas celého roka 2017 bol 10 075, čo predstavuje pokles o 19 % v porovnaní s rokom 2016, keď bolo podaných 12 460 žiadostí o azyl. Miera uznaných žiadostí o azyl bola 20,41 % v roku 2016 a 16,24 % v roku 2017. Spolupráca pri readmisii a návrate funguje dobre a mala by pokračovať. Miera návratu je stabilná (približne 79 % v roku 2017), pričom v roku 2017 bolo skutočne vrátených 25 330 ukrajinských štátnych príslušníkov.

Integrované riadenie hraníc ostáva výzvou a spolupráca medzi agentúrami je naďalej nedostatočná. Ukončilo sa hodnotenie súčasnej stratégie integrovaného riadenia hraníc v polovici jej trvania a do jari 2019 sa plánuje vypracovanie novej stratégie na roky 2020 – 2025 a akčného plánu. Ukrajina spustila celoštátnu informačnú kampaň s cieľom vysvetliť práva a povinnosti v rámci bezvízového režimu.

Verejný poriadok a bezpečnosť

Pokiaľ ide o organizovanú trestnú činnosť, Ukrajina je naďalej tranzitnou krajinou, cez ktorú sa pašujú rôzne nezákonné komodity smerujúce do EÚ. Ukrajinské organizované zločinecké skupiny sa naďalej podieľajú na podvodoch v oblasti spotrebnej dane, najmä nezákonnej výroby tabakových výrobkov a ich pašovania do EÚ. Pozornosť treba venovať aktívnym pašeráckym skupinám pod vedením ukrajinských štátnych príslušníkov, ktoré operujú z Turecka a Grécka po západobalkánskej trase. Páchatelia počítačovej trestnej činnosti s ukrajinskou štátnou príslušnosťou, predovšetkým hovoriaci po rusky, sa vo zvýšenej miere podieľajú na sofistikovaných operáciách v digitálnom podsvetí.

Ukrajina prijala niektoré opatrenia identifikované v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti. Bol zriadený najvyšší protikorupčný súd, no ešte nie je plne funkčný. Bol spustený proces výberu sudcov pre boj proti korupcii, ktorý sa má ukončiť začiatkom roka 2019. Na výber sudcov pre boj proti korupcii bola vybraná skupina medzinárodných expertov (Verejná rada medzinárodných expertov), ktorá však nemá dostatočný prístup k informáciám. Zriadil sa automatický overovací systém na elektronické majetkové priznania zo strany verejných činiteľov a tento overovací softvér už funguje so systémom pripojeným k väčšine štátnych registrov. Napriek tomuto pokroku sú potrebné ďalšie opatrenia na vytvorenie plne funkčného overovacieho systému a na účinné spracovanie nevybavených majetkových priznaní. Úsilie v boji proti organizovanej trestnej činnosti sa zintenzívnilo vďaka nedávnemu zriadeniu nového oddelenia boja proti organizovanej trestnej činnosti v rámci národnej polície Ukrajiny.

V prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti sa stále nachádzajú opatrenia, ktoré sú nedoriešené. Ukrajina doteraz nezrušila legislatívne zmeny z marca 2017, ktorými sa rozšíril rozsah povinnosti podávať majetkové priznania na protikorupčných aktivistov. Pokračujúce útoky na občiansku spoločnosť odhaľujúcu korupciu v priebehu uplynulých rokov vyvolávajú obavy. Vyšetrovanie týchto útokov postupuje pomaly. Protikorupčné inštitúcie Národný úrad na boj proti korupcii a Špecializovaná prokuratúra na boj proti korupcii naďalej fungujú, ale zatiaľ sa nevenovala pozornosť obavám, ktoré sa týkajú ich účinnosti a nezávislosti. Nevykonaný audit Národného úradu na boj proti korupcii vyvoláva obavy v dôsledku politicky motivovaného menovania audítorov, čo oslabuje vedúce postavenie úradu. Úrad doteraz nezískal nezávislý prístup k odpočúvaniu. Jeho schopnosti vykonávať účinné vyšetrovanie zložitých prípadov korupcie bráni to, že Národná agentúra na prevenciu korupcie mu neudelila priamy a automatizovaný prístup do

svojej databázy majetkových priznaní, ako aj skrátené lehoty na vyšetrovanie trestných činov (zavedená v roku 2017 a posilnená v septembri 2018).

Celkovo sa naďalej plnia kritériá na liberalizáciu vízového režimu. Komisia v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti poznamenala, že vzhľadom na nedávny vývoj bolo treba prijať okamžité opatrenia s cieľom zabezpečiť plné vykonávanie a udržateľnosť predchádzajúcich reforiem, najmä pokiaľ ide o splnenie kritéria boja proti korupcii. Niektoré odporúčania uvedené v prvej správe v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti však neboli vykonané, a preto sú potrebné okamžité opatrenia na zabezpečenie nepretržitého plnenia protikorupčných kritérií. Okamžité opatrenia sú potrebné aj na riešenie problémov spojených s nelegálnou migráciou. Treba venovať pozornosť týmto oblastiam:

- posilniť operačnú spoluprácu s dotknutými krajinami s cieľom rýchlo znížiť nelegálnu migráciu ukrajinských štátnych príslušníkov do priestoru Schengen+,
- pokračovať v organizovaní informačných kampaní o právach a povinnostiach spojených s bezvízovým stykom,
- urýchlene zrušiť zmeny, ktorými sa rozširuje rozsah majetkových priznaní na občiansku spoločnosť, a zabezpečiť, aby občianska spoločnosť mohla plniť svoju úlohu bez neprimeraných zásahov,
- zabezpečiť nezávislosť, účinnosť a udržateľnosť protikorupčného inštitucionálneho rámca vrátane zabezpečenia toho, aby sa najvyšší protikorupčný súd rýchlo stal plne funkčným a aby verejná rada medzinárodných expertov mohla primerane zohrávať svoju úlohu vo výberovom procese,
- obnoviť nezávislosť a dôveryhodnosť Špecializovanej prokuratúry na boj proti korupcii,
- vytvoriť plne funkčný systém overovania majetkových priznaní, najmä zabezpečením automatického prístupu k všetkým zostávajúcim registrom a databázam s cieľom dosiahnuť presvedčivú bilanciu účinne overených priznaní,
- posilniť kapacity národnej polície a zlepšiť spoluprácu medzi orgánmi presadzovania práva s cieľom ďalej riešiť organizovanú trestnú činnosť, najmä počítačovú kriminalitu.

III. Závery

V súlade s článkom 8 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2018/1806, podľa ktorého je Komisia povinná vykonávať monitorovanie a podávať správy o priebežnom plnení požiadaviek na liberalizáciu vízového režimu tretími krajinami, Komisia sa rovnako ako v prvej správe domnieva, že na základe analýzy uvedenej v tejto správe a v priloženom pracovnom dokumente útvarov Komisie sa požiadavky na liberalizáciu vízového režimu v dotknutých krajinách naďalej plnia. V tejto správe sa identifikujú ďalšie opatrenia (v niektorých prípadoch okamžité opatrenia), ktoré musia konkrétne krajiny prijať v konkrétnych oblastiach v záujme zabezpečenia nepretržitého plnenia uvedených kritérií. Ak sa niektorá z požiadaviek už neplní, v nariadení sa stanovujú postupy na dočasné pozastavenie oslobodenia od vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov dotknutej tretej krajiny. Okrem toho treba zabezpečiť trvalé plnenie všetkých ostatných kritérií.

Krajiny západného Balkánu a Východného partnerstva pokračovali v prijímaní opatrení na riešenie **problémov v oblasti nelegálnej migrácie**. Treba vynaložiť ďalšie úsilie na

zabezpečenie zlepšenia a udržateľnosť výsledkov. Zvyšujúci sa počet **neopodstatnených žiadostí o azyl** v prípade **Moldavska** a **Gruzínska** je zdrojom obáv. Bola zaznamenaná zvýšená nelegálna migrácia z **Ukrajiny**, zo **Srbska** a z **Bosny a Hercegoviny**. **Albánsko** prijalo účinné opatrenia, je však potrebné pokračovať v úsilí o zabezpečenie zlepšenia a udržateľnosti výsledkov. V oblasti readmisie a návratu pokračuje bezproblémová spolupráca so všetkými krajinami západného Balkánu a Východného partnerstva, pričom miery návratu sú celkovo vysoké; v tejto spolupráci by sa malo pokračovať. Zostáva však priestor na zlepšenie, najmä pokiaľ ide o readmisiu štátnych príslušníkov tretích krajín v prípade Srbska.

Rýchle uzavretie dohôd o štatúte s európskou pohraničnou a pobrežnou strážou takisto prispeje k posilneniu podpory riadenia nelegálnej migrácie, hoci primárna zodpovednosť za riadenie hraníc zostáva v kompetencii partnerov zo západného Balkánu. Albánsko ako prvé podpísalo takúto dohodu o štatúte. Dohody so Srbskom a s bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko boli parafované. Ešte treba dokončiť postupy, aby sa dohody s Čiernou Horou a Bosnou a Hercegovinou mohli rýchlo parafovať.

S cieľom zabezpečiť dobre riadenú migráciu a bezpečnostné prostredie ako základnú podmienku nepretržitého plnenia kritérií, Komisia naliehavo vyzýva, **aby sa zabezpečilo zosúladenie s vízovou politikou EÚ**. Platí to najmä pre Srbsko.

Krajiny západného Balkánu a Východného partnerstva pokračovali v prijímaní opatrení na **predchádzanie organizovanej trestnej činnosti a boj proti organizovanej trestnej činnosti**. Toto úsilie však treba ešte viac zvýšiť. Organizované zločinecké skupiny z týchto krajín sú naďalej aktívne v obchodovaní s nelegálnymi strelnými zbraňami a rôznymi nezákonnými komoditami (najmä s drogami a tabakom), v majetkovej trestnej činnosti, praní špinavých peňazí, obchodovaní s ľuďmi, prevádzačstve migrantov a počítačovej kriminalite.

V prvej správe sa dospelo k záveru, že **Moldavsko** musí prijať okamžité opatrenia na zabezpečenie nepretržitého plnenia kritérií **boja proti korupcii a praniu špinavých peňazí**, ako aj na zabezpečenie udržateľnosti reforiem. Hoci prijalo niektoré opatrenia proti **praniu špinavých peňazí**, **Moldavsko** musí **urýchlene** prijať okamžité opatrenia na zabezpečenie plnenia kritéria **boja proti korupcii.** V prvej správe sa takisto uviedli okamžité opatrenia, ktoré musí **Ukrajina** prijať na **ochranu opatrení na boj proti korupcii** zavedených v rámci predošlých reforiem a na umožnenie ďalšieho pokroku. Hoci sa prijali určité opatrenia, treba vynaložiť viac úsilia na zabezpečenie plného vykonávania a udržateľnosti predchádzajúcich reforiem a venovať sa **neriešeným** odporúčaniam.

Uplatňovanie kritérií na liberalizáciu vízového režimu je neustále prebiehajúcim procesom. Bude pokračovať ďalšie monitorovanie, a to aj prostredníctvom stretnutí vyšších úradníkov, ako aj prostredníctvom pravidelných stretnutí Podvýboru pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť a dialógov medzi EÚ a krajinami, v ktorých sa uplatňuje bezvízový režim – a v prípade krajín západného Balkánu prípadne v rámci rokovaní o pristúpení k EÚ.